

Lausunto tulevaisuusvaliokuntien maailmankokouksen mahdollisista teemoista

Tässä lausunnossa esiin nostetut teemat / kysymykset on mietitty 15-20 vuoden aikajänteellä tulevaisuuteen. Kysymyksiä on hahmotettu itäisen Aasian näkökulmasta mutta kuitenkin niin, että niillä on kaikilla globaali ulottuvuutensa.

1) Minkälaiset yhteiskunnat kestävät paremmin ilmastonmuutoksen tuomia ongelmia? (What kind of societies will be more resilient to withstand and adapt to the Climate Change?)

Ilmastonmuutos on kiihtyvästi muuttamassa myös Itäisen Aasian valtioiden toimintaympäristöä ja tulevaisuudessa lisäämässä kriisien ja konfliktien määrää ja intensiteettiä alueella. Itäisen Aasian arvioidaan olevan yksi pahiten ilmastonmuutoksesta kärsivistä alueista globaalisti muun muassa merenpinnan nousun ja alueelle elintärkeän monsuunikierron häiriintymisen myötä. Yhteiskuntien tulee varautua muutokseen, mikä vaatii poliittista päätöksentekoa, mutta mitä ovat ne instituutiot, kansalliset ja kansainväliset yhteistyömuodot, varautumistavat, jne., jotka vahvistavat yhteiskuntien kestävyyttä ilmastonmuutoksen edetessä? Vaikka uuden vihreät teknologiset ratkaisut tulevat olemaan tärkeitä ilmastonmuutoksen hallinnassa, ne eivät tule yksin riittämään, eivätkä välttämättä tule edes samalla tavoin käytetyiksi erilaisissa taloudellisissa, sosiaalisissa ja kulttuurisissa konteksteissa. Siksi on käytävä keskustelua myös kansallisten piirteiden ja erojen vaikutuksesta sopeutumiseen. Samoin on keskusteltava instituutioiden, kansallisen ja ylikansallisen päätöksenteon ja yhteistyön roolista tulevassa sopeutumisessa sekä kansanedustuslaitosten roolista siinä.

2) Kuinka hallita paremmin jännitteitä, jotka lisääntyvä ruoka- ja energiaepävarmuus luo? (How to manage tensions arising from the disruptions of food and energy security?)

Kysymykseen 1 liittyen, ilmastonmuutos ja kansainväliset konfliktit, kuten Venäjän käymä sota Ukrainassa viittaavat jo lähitulevaisuudessa ruoka- ja energiavarmuuteen liittyvien konfliktien lisääntymiseen. Itäisen Aasian maiden ruoka- ja energiaomavaraisuus on yleisesti matalalla tasolla. Alue on siten haavoittuvainen nykyisen trendin suhteen ja se voi ilmetä alueellisina konflikteina, aggressiivisempänä ulkopoliittikkana ja sisäisenä epävakautena jo lähitulevaisuudessa. Tähän liittyy Kiinan nousu ja sen mukanaan tuomat jännitteet Yhdysvaltojen ja yleisesti lännen kanssa sekä alueelliseen historiaan liittyvien tavanomaisten konfliktien ja jännitteiden kasvu. Onkin kysyttävä, miten näitä monimutkaisia konflikteja voi välttää ja hillitä hallitsemalla paremmin jännitteitä, jotka lisääntyvä ruoka- ja energiaepävarmuus luo alueella ja globaalisti.

3) Kuinka lisääntyvä globaalihallinta voitaisiin demokratisoida? (How to democratize global governance?)

Kysymyksiin yksi ja kaksi liittyy globaalihallinnan demokratiavajeen ongelma, joiden ratkaisussa parlamentaarisella diplomatialla on selkeä tehtävänsä. Lisääntyvät kansainväliset yhteistyöelimet (kuten G20) vastaavat osalta myös yo. ongelmien hallinnan kysymyksiin, mutta yleisesti ottaen ne kärsivät demokratiavajeesta. Olisikin tärkeää miettiä miten kansalliset kansanedustuslaitokset voisivat tulevaisuudessa kasvattaa rooliaan kansainvälisten elinten, järjestöjen ja yhteistyömuotojen päätöksenteossa ja kuinka parlamentaarinen diplomatia voisi siten olla suuremmassa osassa ratkottaessa monimutkaisia globaaliongelmia tuoden ongelmanratkaisuun samalla lisää siihen tarvittavia demokraattisen valvonnan ja legitimitietin piirteitä.

4) Kuinka vastata uusien teknologioiden ja niitä kehittävien autoritaaristen valtioiden muodostamaan uhkaan demokratioille? (How to counter risks to democracy arising from conjunction of new technologies and authoritarian regimes?)

Uudet teknologiat kuten kasvontunnistus, tekoäly, yms. tulevat lisäämään mahdollisuuksia digitaalisen yli valtionrajojen tapahtuvan piilovalvonnan lisäämiseen. Myös piilossa tapahtuva pahantahtoisen informaatiovaikuttamisen, joka tähtää demokraattisten järjestelmien epävakauttamiseen, mahdollisuudet tulevat lisääntymään. Kiina on esimerkki valtiosta, joka käyttää näitä mahdollisuuksia jo nyt ja kehittää niihin liittyvää uutta teknologiaa sekä oman väestönsä että Kiinan valtionrajojen ulkopuolisten kohteiden ja toimijoiden valvontaan ja niihin vaikuttamiseen. Uudet teknologiat autoritaaristen valtioiden käytössä ovat siten selkeä tulevaisuudessa voimistuva haaste ja uhka demokratioille. Tämä vaatii ilmiön tunnistamista ja keskustelua siitä, miten tulevaan kehitykseen voidaan varautua paremmin, jotta teknologisesti edistyneet pahantahtoiset toimijat eivät pysty tulevaisuudessa vaarantamaan demokratioiden peruspiirteitä kuten sanan- ja lehdistönvapautta, oikeusvaltiota ja vapaita vaaleja.

5) Kuinka ikääntyvät yhteiskunnat vaikuttavat tulevaisuuden politiikkaan? (How aging societies will affect future politics?)

Ikääntyminen koskettaa kaikkia teollisuusvaltioita ja on tulevaisuudessa kiihtyvä ilmiö. Itä-Aasian yhteiskunnat tarjoavat jo nyt esimerkin ikääntyvistä yhteiskunnista, joiden väestöt tulevat paitsi ikääntymään myös pienenemään huomattavasti tulevaisuudessa. Iso kysymys onkin, kuinka tällaisissa olosuhteissa pidetään yllä hyvinvointia ja kuinka ikääntyminen tulee vaikuttamaan yhteiskuntien politiikkaan ja toimintaan laajemmin. Kuinka ratkaistaan ikääntymisen tuomat taloudelliset haasteet ja kuinka ikääntyneet yhteiskunnat toimivat kansainvälisesti? Ikääntymiseen liittyy myös sukupolvinäkökulma, sillä ikääntyvä väestö kasaa paineita nuorempien ikäpolvien harteille tavalla, jonka kestävästä hallinnasta tulisi myös keskustella.

Itä-Aasian tutkimus- ja koulutuskeskus
Turun yliopisto

Turku 31.5.2022